

เทศน์พระ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอุโบสถ อุโบสถศีลเห็นใหม่ เวลาเขาถือศีล ๘ เขาถือศีล ๘ นะ ถ้าถือศีล อุโบสถ ถือศีลอุโบสถ ช่างอุโบสถไง ศีลอุโบสถกับศีล ๘ ศีล ๘ เท่ากัน แต่ศีลอุโบสถมัน บุญกุศลมากกว่าศีล ๘ เพราะศีล ๘ เขาถือเอาวิรัติเอา ศีลเหมือนกัน แต่ศีลอุโบสถ นี่ก็ เหมือนกันอุโบสถศีล

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ ต้องถือนิสัยกับ อุปัชฌาย์ พออุปัชฌาย์เสีย พระนี้แตกกระसानชานเข็นมากเลย พอพระแตกกระसानชาน เข็น คุมกันไม่คิดเห็นใหม่ บางองค์สึกไป บางองค์ไปอยู่แบบตามใจตัวเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ให้ถือนิสัยอุปัชฌาย์ ถ้าอุปัชฌาย์สิ้นชีวิตลงให้ถือนิสัย อาจารย์ ให้อาจารย์ดูแล”

การดูแลกันเป็นหมู่คณะเป็นสิ่งที่ดี เป็นการดูแลรักษากัน ถือนิสัยกันเห็นใหม่ นี้ อุโบสถ การลงอุโบสถนะ ถ้าเราเข้าใจแล้วพ้นจากนิสัย จะลงอุโบสถที่ไหนก็ได้ เวลาอยู่ในป่าองค์เดียวเห็นใหม่ นี้บุคคลอุโบสถ คณะอุโบสถ สังฆอุโบสถเห็นใหม่ ถ้าเป็น บุคคลอุโบสถที่ไหนก็ลงอุโบสถได้ แต่ถ้าเป็นคณะขึ้นมาก็ต้องตั้งญัตติ

ขนาดพระสมัยพุทธกาลวัดติดๆ กัน แล้วในวัดแบ่งกันลงอุโบสถแต่ละสถานที่ แต่ละสถานที่หมายถึงลงช้อนกันในวัดเดียวกันหลายกลุ่มไป ไม่ได้! ต้องลงที่เดียว ในวัด ให้รวมกัน ถ้าวัดมากให้รวมกันเห็นใหม่ ถึงบอกวิสุตคามสีมา สีมาหมายถึงตำแหน่ง เป้าหมายบอกอันนั้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ ประหยัด มัธยัสถ์ เรียบง่าย สิ่งที่สะดวก ที่สุดเลย ถ้าเราอยู่คนเดียวเราบอกบุคคลอุโบสถ บอกอุโบสถ บอกบริสุทธฺ์ ถ้าเป็นคณะ ขึ้นมาก็ตั้งญัตติ ถ้าเป็นสังฆะขึ้นมาก็ต้องอุโบสถ

ความเรียบง่าย เรียบง่ายด้วยความรู้จริงใจ ทำที่ไหนก็ได้ แต่เวลาที่เรากันให้มัน เป็นคณะ ให้มันเป็นที่ก็จะลักษณะ ให้มันเป็นความสามัคคี ให้มันเป็นที่ว่าเราไปสมาน กัน สมานกันเพื่ออะไร? เวลาเข้ามาเห็นใหม่ ถ้าเราสวดมนต์ ถ้าใครสวดผิดคำสองคำมัน ขัดแย้งกัน

นี่ก็เหมือนกัน ในอุโบสถเดียวกัน เราไม่มีความเห็นแย้ง เราไม่มีความเห็นต่าง นานาสังวาสเกิดตรงนี้ เกิดตรงที่ว่าความเห็นต่าง ความเห็นต่างในวินัยนะ

คูลี เห็นต่างกัน ถือจับเงินทองได้ใหม่ จับได้หรือไม่ได้เขาทำกันเห็นใหม่ แล้วครู บาอาจารย์เราวางธรรมและวินัย ชาตुरुปรชต์ หยิบเงินและทองไม่ได้ สิ่งต่างๆ ไม่ได้เห็น ใหม่ ต่างกันโดยศีลเป็นนานาสังวาส

สิ่งที่เป็นนานาสังวาส ถ้าเราทำอุโบสถร่วมกัน เราเข้ามาทำสังคายนา เหมือนกับ การทำสังคายนา มันจะเป็นการให้เราไปด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ใจ ในการตรวจสอบ กัน ในการอยู่ร่วมกัน สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ตรงนี้ไง

เวลาวันมาฆะฯ หลวงปู่มั่นบอกกับครูบาอาจารย์ เวลาออกกวิเวกให้ทำมาฆะคน เดียวนะ ให้ทำเองก็ได้ ทำมาฆะนี้ แต่ถ้าพูดถึงครูบาอาจารย์ก็ไปหาหมู่คณะ เพื่อทำมาฆะ ด้วยกัน

ถ้าทำมาฆะด้วยกันเห็นใหม่ เอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บวช ให้ แล้วสำเร็จพระอรหันต์ด้วย แต่นี้เราก็บวชแล้วบวชกับอุปัชฌาย์ แล้วบวชกับอุปัชฌาย์ เอหิภิกขุก็บวชใจเราสิ ใจเราบวชขึ้นมามันก็เป็นเอหิภิกขุขึ้นมาจากภายใน

ถ้าเอหิภิกขุแล้ว ทำไมพระธรรมเจดีย์ให้หลวงตาไปพูดกับหลวงปู่ขาวเห็นใหม่ เอหิภิกขุบวชเองก็ได้ แต่ถ้าพูดถึงเวลาสนทนาธรรมกันแล้ว มันเป็นอันเดียวกันไหม? มัน ลงช่องทางเดียวกันไหม? มันเป็นที่ปฏิบัติของเราเองหรือเปล่า? ถ้าเป็นที่ปฏิบัติของเราเองมันก็ เป็นความเห็นของเราเอง

แต่ถ้ามันเป็นที่ปฏิบัติของเราเอง มันเข้าหมู่คณะ เข้าความเป็นไป นี่มันตรวจสอบกัน อย่างนี้ไง หมู่คณะมันยังเข้มแข็งใจ เวลาถึงธรรมวินัยเห็นใหม่ พัดชาทศพเข้าฝั่ง สิ่ง ที่โต้แย้งกัน สิ่งที่ขัดแย้งกัน มันก็ไม่อยู่ในธรรมและวินัย

ถ้าอยู่ในธรรมและวินัย มันอยู่ในทะเลหลวง มันอยู่ในแหล่งน้ำใหญ่ สิ่งนี้มันก็เป็นความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน การกระทำอย่างนี้ การกระทำเพื่อความสมาน เพื่อให้องค์กรของเรา องค์กรของสงฆ์ตั้งมั่น ไม่ใช่มีใครอยากดัง อยากใหญ่ อยากจะต้องไปจิ้มกลิ้ง ถึงเวลานั้นก็ต้องไปเคี้ยวครี้น ทำไมต้องวุ่นวายกันขนาดนั้น ทำที่ไหนก็ทำได้ ทำไมต้องมาวุ่นวายอย่างนี้เชียวหรือ

ไอ้ความวุ่นวายเป็นเรื่องของกิเลสนะ แต่ถ้าสิ่งที่ว่าเราอยู่ที่ไหนมันก็เคี้ยวครี้น ถ้าใจมันเคี้ยวครี้นนะ ความเคี้ยวครี้นในใจมันเคี้ยวครี้นอยู่แล้วละ ที่ไหนมันก็เคี้ยวครี้น มันขัดข้องหมองใจไปตลอด ใจมันโดนบีบคั้นตลอด กิเลสมันบีบคั้นใจมาตลอด

แต่ถ้าเข้าไปที่ไหนมีแหล่งน้ำ ต้นไม้ใหญ่ในป่า มีต้นไม้ใหญ่ที่ไหนมันก็มีคนมาพักผ่อนอาศัย พึ่งพิงอาศัย นี่ก็เหมือนกัน สิ่งเข้ามาถ้าใจมันร่มเย็น มันสงบ จิตใจมันเป็นสามัคคี มันเป็นหมู่คณะ มันเป็นอย่างนี้ มันรื่นเริง มันอาจหาญนะ มันไปด้วยความสุขนะ

แต่ถ้าไปด้วยความทุกข์ อะไรเป็นความทุกข์ล่ะ หมู่คณะส่วนใหญ่ผิด หรือเราผิดความเป็นไปของเราเห็นได้แย่งเห็นขัดแย้ง หรือความเห็นของหมู่คณะขัดแย้ง ความขัดแย้งมันก็ ชมมสากจจา เอตมมจลุมตุตม มันก็เคลียร์กันได้ เคลียร์ดี เหตุผลเป็นอะไร ถึงจะต้องมาลงอุโบสถร่วมกัน ทำไมลงอุโบสถแยกไม่ได้หรือ

ลงอุโบสถแยกก็ได้ ถ้าลงอุโบสถแยกที่ไหนมันก็แยกได้ เวลาตายทุกคนยังตายได้เลย ทุกคนมีสิทธิหายใจเข้าหายใจออก ตายทั้งนั้นนะ ทุกคนมันต้องตาย แล้วถ้าเกิดตายแล้วต้องเรียกกลับมาลงอุโบสถหรือ

“เอ็งตายไม่ได้ เอ็งต้องกลับมาลงอุโบสถก่อนแล้วค่อยตาย” เป็นอย่างนั้นหรือ? ไม่เป็นหรือ ใครจะตายก็ตายไป ใครจะอยู่ก็อยู่ไป สิ่งนี้มันเป็นอนิจจังทั้งนั้นนะ แต่สิ่งที่เราฝากไว้ในศาสนา สิ่งนี้หมู่คณะที่ทำกันไว้ ที่ไหนทำไว้เป็นประวัติศาสตร์

เราดูสิ ครูบาอาจารย์ที่ทำไว้เป็นประวัติศาสตร์มา ทำไมเราเชิดชูศาสนาขึ้นมาได้ เห็นไหม ในภาคปฏิบัติมันหมดไปแล้ว ถ้ามันมีอยู่หลวงปู่มันไม่ต้องเคี้ยวครี้นอย่างนี้

ออกไปไง "ไอ้ที่ไม่สำคัญนั่นละ สิ่งที่ไม่สำคัญมันก็ไม่สำคัญ ครูบาอาจารย์ท่านสำคัญ
หมดนะ

คูสิ หลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์ ครูบาอาจารย์บอกเลย เก็บหอมรอมริบนะ พระ
อรหันต์ไม่มีกิเลส พระอรหันต์ตีแปลงยังงี้ก็ได้ เพราะอะไร สติวินัย วินัยเป็นสมมุติ ไม่
มีความผิดเลย เจตนาไม่มี ความผิดเห็นใหม่ มันเป็นกิริยาเฉยๆ มันไม่มีเจตนา ทำอะไรก็
ไม่ผิด แต่ทำไมท่านเป็นแบบอย่างล่ะ คูสิ เวลาหลวงตาท่านพูดให้ฟังนะ ผู้เฒ่าแล้วชรา
ภาพ แล้วไม่สบายฉันอาหารไม่ได้ หลวงตาท่านเอาน้ำมะพร้าวอ่อนเข้าไปก่อนเพล

“หลวงปู่ ฉัน.. เพราะว่าชาตุนั้นมันอ่อนเพลียมาก”

“ฉันไม่ได้หรอก”

“ทำไมฉันไม่ได้ล่ะ” ท่านไม่ได้คิดถึงท่านเลย

“ฉันไม่ได้หรอก”

“เพราะอะไร”

“เพราะพระในวัดหลายสิบองค์ แล้วพระที่เข้ามาความคิดเห็นก็ต่างๆ กัน แล้วถ้า
ฉันไป ตาคำๆ มองอยู่ ฉันไม่ได้หรอก”

ครูบาอาจารย์ท่านโกรธมากเลย ทำไมจะฉันไม่ได้ ถ้าใครเห็นต่างก็เทวทัต!
เพราะอะไร เพราะคนเจ็บไข้ได้ป่วยขนาดนี้ แล้วเอาน้ำมะพร้าวอ่อนเข้าไปแค่ความชุ่ม
ชื้นของร่างกายนะ แต่ถ้าฉันแล้ว คนบอกมันขาดธาตุคงค์ใจ ฉัน ๒ มื้อไง เพราะมะพร้าว
อ่อนมันเป็นมหาผล

ท่านสละขนาดนี้ ผู้เฒ่านะ ไม่สบายนะ แต่หัวใจของท่านพระอรหันต์ เรื่องอย่าง
นี้เรื่องข้างนอกมันเล็กน้อย แต่ในเมื่อเราเป็นลูก เป็นผู้ที่เคารพบูชา เราก็อยากให้ครูบา
อาจารย์ของเราได้มีอะไรผ่อนความโหยกระหาย ร่างกายมันต้องการ เหมือนรถ คูสิ เวลา
มันร้อนขึ้นมา มันระเบิดของมัน มันทำให้ชำรุดทรุดโทรมเห็นใหม่ ร่างกายถ้ามันขาด
แคลน เอาน้ำเข้าไปให้มันมีความเย็นขึ้นมา ท่านยังสละเลย สละเพื่อใคร

เวลาครูบาอาจารย์บอก “มีพรรษาเยอะแล้ว ให้พระเด็กๆ เข้ามา เพื่อให้มันมีข้อวัตรติดหัวมันไป เดี่ยวมันจะไม่มีข้อวัตรติดหัวมันไป” เหมือนรานะ ถ้าเราไม่เคยปฏิบัติ เราไม่เคยทำ ไม่สำคัญทั้งนั้นนะ ไม่สำคัญ นั่นก็ไม่สำคัญ ไม่สำคัญอะไรเลย

ในปัจจุบันเครื่องอาศัยไม่สำคัญ เพราะอะไร ที่ไหนสั่งซื้อได้ทั้งหมด ที่ไหนก็มีให้ทั้งนั้นนะ ก็สั่งซื้อไป วินัยไปฝากคนอื่นไว้ไง ซื้อรถคันหนึ่งแล้วซ่อมอะไรไม่เป็นเลย ถึงเวลาก็ส่งเข้าซ่อมๆ แล้วเวลามันไปเสียในป่าใครจะซ่อมให้ล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าสิ่งที่เราทำอยู่ เราทำอะไรไม่เป็นเลย เราทำอะไรไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะมันไม่ใส่ใจ ไม่ปะ ไม่ชุน ไม่เก็บ มันไปโดนหนามเกี่ยวเข้าหน่อยเดียว แค่มืดถั่วเขียวผ่านได้ ถ้าเรมกินมันก็เป็นนิสัคคิยปาจิตตีย์แล้ว

แล้วสิ่งที่เราใช้อยู่นี้ถ้ามันขาด มันอะไร เพราะอะไร เพราะไม่ให้มันขาดสติไง สิ่งนี้ไม่ให้เราขาดสติ ไม่ให้เราประมาท ธรรมวินัยมีไว้เพื่อจะให้เราเข้มแข็ง มีไว้เพื่อจะให้เราไม่เป็นคนจับจด ไม่เป็นคนมกง่าย ความมกง่าย ความจับจดนั้นนะเป็นเรื่องของกิเลส มันกระซิบ ถ้ากิเลสมันกระซิบที่หูนี้นะ โอ้โฮ เชื่อมหมดเลย โนนก็สบาย นั่นก็จัดการ นั่นก็สุขยอด มันเรื่องกิเลสทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเรื่องรักษานะ เรื่องรักษาธรรมวินัยมันเป็นการขัดเกลากิเลส เพราะมันไม่มกง่าย ถ้าอรุณขึ้นเป็นนิสัคคิยปาจิตตีย์ มันต้องปะ ต้องชุน แล้วถ้ามันมีเข็ม ไม่มีด้าย นี่บริหาร ๘ สิ่งนี้ติดตัวไปไหม

แล้วเวลาฟ้าขาด ฟ้าอะไร สมัยครูบาอาจารย์รานะ ท่านสอยเป็นดอกจัน สวยมาก ใช้สติ เราเคยทำอยู่ พยายามทำแต่ทำไม่ได้ เพราะฟ้ามันเปื้อย ฟ้าเวลามันเปื้อยนะ แล้วเราจะสอยเป็นดอกจัน มันทำได้ยากมากเลย แล้วมันมีไม้จัน แล้วเราก็ตะป้อๆ เอา เอาฟ้ามาปะแล้วก็ชุนเอาเย็บเอา เพื่ออะไร เพื่อกันอาบัติ มันมกง่ายกันได้เรื่อยๆ แล้วก็หมดไปเห็นไหม

แล้วเราก็ไม่เห็นเค็ดร้อนเลย ของแค้นี่เอามาคุยไม้ทำไม ก็สั่งซื้อเอาสิ ดู โอ้โฮ... ฟ้าที่ตลาดนะทับตายยังตายเลย เงินก็มี สิ่งต่างๆ ก็มี มี...เดี๋ยวนี้ในวัดต่างๆ ไปเขามีเครื่อง

ซักผ้า เขาใช้กดปุ่มนะ เขาซักผ้ากันเขาใช้เทคโนโลยีกันหมดแล้ว แล้วเป็นอย่างไร วัด เป็นอย่างไร

หลวงตาท่านเศร้าใจเห็นไหม คนในวัดก็หันหน้าออกข้างนอกวัด คนอยู่ในวัดก็ จะใช้เทคโนโลยี จะใช้แบบกดปุ่มเขา ไอ้คนอยู่นอกวัดมันก็จะหันหน้าเข้าวัด ทุกข์ร้อน มาก ความทุกข์อยู่มากเพราะอะไร เพราะอยู่ข้างนอกมันทุกข์มันร้อน มันมีแต่ไฟอยากจะ หันหน้าเข้าวัด ไอ้คนอยู่ในวัดแล้วอยากจะใช้เทคโนโลยี จะใช้แบบโลกเขาไป มันต่างกัน เห็นไหม ไอ้คนอยู่ในวัดหันหน้าออกไปเรื่องของข้างนอกไป แล้วจะมาอยู่แบบข้อวัตร ปฏิบัติ แบบครูบาอาจารย์ที่ทรงไว้ มันเดือดร้อน มันยุ่งยาก มันวุ่นวายไปหมดเลย

แต่ถ้าลองทำสิ เราทำของเราไป มันจะเห็นคุณค่านะ เห็นคุณค่าอะไร คุณิ คนที่เขา มีอาชีพทำไรทำสวน เขาต้องหาที่ดินของเขาที่ดี เขาต้องหาแหล่งน้ำของเขา เพื่ออะไร เพื่อเอาเมล็ดพันธุ์ของเขาไปเพาะปลูกขึ้นมา เพื่อเอาสิ่งนั้นไปเป็นอาหาร อาหารของโลก เขา อาหารกับตัวเองด้วย แล้วยังอาหารสำหรับชาวบ้านเขา เป็นเงินเป็นทองขึ้นมาได้ใช้ สอย

นี่ก็เหมือนกัน เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งใดๆ จะให้กิเลสมันพอกหางหมูนะ ดินพอกหางหมู กิเลสก็พอกหัวใจนะ แล้วก็ว่าจะประพฤติปฏิบัติ แล้วก็จะนั่งนะ มันมี วิปัสสนิกทั้งนั้นนะ กิเลสมันนี่ให้ กิเลสมันทำให้ กิเลสมันเอาธรรมมาสวมหัวให้ เป็น ธรรมๆ กิเลสมันทำมาให้ แล้วมันเป็นธรรมจริงไหมละ ถ้าเป็นธรรมจริงใจมันต้องอ่อน น้อม ใจมันอ่อนโยน มันจะเห็นคุณค่านะ คุณิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“กัศสปะเอย เเธกัพระอรหันต์เหมือนเรา อายุก็ปานกัน ทำไมต้องถือธุดงค์วัตร อยู่อย่างนั้น”

“เอาไว้ให้อนุชนรุ่นหลังมันได้เป็นคติแบบอย่าง” ทำให้อนุชนรุ่นหลังนะ คนที่ ทำอยู่นี้ คนที่ทรงธรรมทรงวินัยอยู่นี้ พระอรหันต์ทั้งนั้น

แล้วเราขี้หมูขี้หมา เราขี้ตื่นอย่างนี้ แล้วเราทำอะไรกัน ถ้าเราอยากได้คุณธรรมเรา ก็ต้องขวนขวายของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา นะ ถ้ามีศีล ศีลบริสุทธิ์ ศีลสะอาดนะ เป็น สัมมาสมาธิ สมาธิเกิดขึ้น ปัญญามันก็จะเกิดขึ้น ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิไป มันเป็นมิจฉาสมาธิ

ความเห็นผิด แล้วเป็นสมาธิใหม่? เป็น โจรมันปล้นก็เป็นสมาธิ มันวางแผนโกงชาติ มันวางแผนทำสงครามโลก ไม่มีสมาธิมันเอาจะอะไรไปทำละ แล้วมันทูปัญญา ปัญญาเป็นปัญญา ทุสิด ทูปัญญา ไม่ใช่สุปัญญา

สุปฏิปันโน ธรรมอันถูกต้องจึงามชอบธรรมตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทูปัญญา ปัญญาของกิเลส ทูปัญญา ปัญญามันจะครองโลกกัน แล้วมันครองได้ไหม โลกนี้เป็นอนิจจัง มันจะครองสิ่งที่ไม่มี สิ่งที่เป็นอนิจจังมันหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา มันจะครองโลก แต่ไอ้โลกหัวใจมันไม่สนใจ ไอ้โลกทัศน์ โลกหัวใจ หัวใจเป็นธรรมอยู่นี้มันไม่สนใจ สิ่งที่จะครองได้มันไม่เอา มันไปเอาสิ่งที่ครองไม่ได้ไป สิ่งข้างนอกเห็นใหม่

โลกธรรม ๘ ครองได้ไหม? โลกธรรม ๘ ครองไม่ได้หรือ โลกธรรม ๘ โลกอยู่ข้างนอกจะไปครองอะไรมัน เพราะมันเป็นโลกธรรม ๘ ธรรมเก่าแก่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะเกิดมาก็มีอยู่แล้ว นินทา สรรเสริญ เรื่องของโลกมีอยู่แล้ว แล้วจะไปครองมัน จะไปครองได้อย่างไร แล้วสงครามโลกจะครองโลกกัน โลกมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดูประวัติศาสตร์สิเห็นใหม่ ยุคเมืองขึ้น ยุคล่า ยุคเรือปืน มันเป็นยุค ถึงยุคถึงคราวล่ากันเห็นใหม่ พอถึงอีกยุคสมัยหนึ่งมันเป็นสิ่งที่น่าอายต้องคืนให้เขา ต้องไปฟื้นฟูให้เขา

สิ่งนี้เป็นยุคสมัย เวลายุคสมัยมันเป็นไป มันเป็นอนิจจัง สิ่งที่ไม่มีจะไปครองมัน แต่ไอ้เกิดไอ้ตายนะ ไอ้ความรู้สึกนี้ ไอ้โลกภายใน ไอ้จิตตัวนี้มันมีอยู่กับเรา ถ้ามันอยู่กับเรา สิ่งนี้จะเบิกไปหามัน มันจะทำอย่างไรละ

เข้าไปหามัน มันก็ต้องคิด สมาธิ ปัญญา คิดก็ต้องเป็นสัมมาทิฐิความเห็นถูกต้อง ไม่ใช่ศีลของเราเห็นใหม่ คิดที่ว่าศีล ๕ ศีล ๕ ของลัทธิต่างๆ ศีล ๕ ของเขาเห็นใหม่ ฆ่าไม่เป็นบาปนะ ฆ่าสัตว์ที่เป็นอาหารไม่เป็นบาป

ของเราไม่ได้ การฆ่าบาปหมด บาปมากบาปน้อยต่างกัน มีเจตนาไม่มีเจตนา เรื่องของโลกมันเป็นสภาวะแบบนั้น ถือว่าการกระทำมีผลทั้งหมด แต่ในลัทธิอื่นเห็นใหม่ ศาสดาที่ไม่สิ้นกิเลส ศาสดาที่นึกเอา ถ้าสิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรา ฆ่าเป็นอาหารไม่บาปนะ ไม่ผิดศีลนะ

แต่ของเราศีล ๕ เป็นไปได้ใหม่ ขนาดที่ว่ายังทำไม่ได้เลย แล้วพระจะทำได้ใหม่
ทุศีลหรือสัมมาทิฐิความเห็นถูกต้อง ศีลผิด ศีลถูก แล้วเป็นสมาธิเข้ามา แล้วปัญญามัน
เกิดขึ้นใหม่ สิ่งนี้มันเป็นพื้นฐานนะ ไซ้ มันจะทุกข์มันจะยาก การเกิดก็ทุกข์ยาก การขับ
การถ่าย การกินก็ทุกข์ยาก กิจใจ ภัตกิจ กินก็ทุกข์นะ กินอยู่นี้ต้องหามากิน เวลากินเวลา
ถ่ายทุกข์ทั้งนั้น ถ่ายเสร็จแล้วก็ต้องไปล้างมัน

ข้อวัตรเห็นใหม่ วัฏฏีวิตรต้องทำความสะอาด มันเรื่องอะไรๆ ก็มันเรื่องขับเรื่อง
ถ่าย เรื่องกินอยู่นี้ แล้วเวลาการกระทำขึ้นมาจะอ้างว่าสิ่งนี้เป็นทุกข์ สิ่งนี้เป็นทุกข์ แล้ว
เวลาสิ่งที่มันขัดแย้งมันเป็นทุกข์ใหม่ละ หัวใจไม่พอใจ หัวใจมันขัดแย้ง เป็นทุกข์ใหม่ละ
มันก็เป็นทุกข์

ทุกข์เกิดจากอะไร ทุกข์เกิดจากตัณหา ตัณหาเกิดจากอะไร สมุทัย สมุทัยอยู่ที่ไหน
แล้วสมุทัยเข้าไปดับมันที่ไหนละ ถ้ามันสาวไปหาเหตุเห็นใหม่ เย ชัมมา เหตุปะระกะวา
ที่ว่าพระอัสสชิบอกพระสารีบุตร “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ
เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันขัดแย้ง มีความไม่พอใจ แล้วมันทำไมไม่สาวไปหาเหตุ
แล้วเหตุอยู่ที่ไหน เหตุมันอยู่ที่ไหนเห็นใหม่ ถ้ามันสาวไปหามัน ไปแก้ที่มัน ถ้าไปแก้ที่
มัน มันก็จะเป็นผลที่มัน

นี้จะครองโลก โลกเกิดโลกตาย โลกของเราละ โลกภายใน โลกนอกโลกในเห็น
ใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งโลกภายนอกโลกภายใน โลกนอกเห็นใหม่
พยากรณ์ได้หมดเลย โลกนอกเห็นใหม่ ศาสนาอีก ๕,๐๐๐ ปี เรารู้ว่าศาสนาอยู่ ๕,๐๐๐ ปี
เราก็ไม่ต้องทำอะไรเลย ปล่อยให้มันอยู่ ๕,๐๐๐ ปีหรือ ๕,๐๐๐ ปีมันเกิดตายก็รอบ

ศาสนา ๕,๐๐๐ปี แต่ไอ้ทุกข์ไอ้ยากมันอยู่ที่ใจ ไอ้ปัจจุบันธรรมที่แก้กิเลสได้มัน
เป็นปัจจุบันนี้มันไม่เกี่ยวกับ ๕,๐๐๐ ปีหรือ ๕,๐๐๐ ปีมันเป็นโอกาสของคน แล้วเวลา
ศาสนาออกเห็นใหม่ กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง มันเจริญอยู่ที่ใคร คุณิ ครุบา
อาจารย์เราพื้นฟูมาขนาดนี้ละ ก่อนหน้าครูบาอาจารย์ประวัติศาสตร์มันศึกษาได้ สิ่งนี้มัน
ศึกษาได้ วิชาการมันมีอยู่แล้ว มันมีหลักฐานอ้างอิง แล้วย้อนกลับไปได้หมดเลย

ก่อนหน้าหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ใครปฏิบัติกันมาบ้าง เจ้าคุณอุบาลีท่านก็ปฏิบัติ อยู่ ปฏิบัติแล้วท่านก็ปรารณาพุทธภูมิเหมือนกัน ท่านก็สร้างทางปริยัติ วางรากฐาน ปริยัติด้วย ปฏิบัติด้วย มันก็เป็นแบบว่าอยากจะปรารณาไปเป็นพุทธภูมิ

แต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ พลิกกลับมาเห็นใหม่ พลิกกลับมามันก็ไปเข้ากับองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง มันเจริญที่ไหน ศาสนามันเจริญที่ไหน ศาสนานี้ ศาสนาเจริญที่สิ่งก่อสร้างหรือ ศาสนาเจริญที่โลก โลก มันเจริญหรือ ใจผู้รู้ต่างหากละ ใจของผู้รู้ ผู้ที่เข้าไปรู้ ใจของหลวงปู่มั่นนี่รู้ขึ้นมา รู้แจ้ง โลกเห็นใหม่ ไม่มีความลังเลสงสัย

ก่อนหน้านั้นเวลาออกจากถ้ำสาริกาไป คิดถึงหมู่คณะไป เวลาไปสอน ไปรื้อสัตว์ ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ก็สั่งสอนลูกศิษย์ พอสั่งสอนลูกศิษย์นี้กำลังยังไม่พอ กำลังยังไม่พอเห็นใหม่ ยังไม่สิ้นสุด มันยังมีความกังวล มันมีวิชาอยู่ในหัวใจ

ในเมื่อเรารู้ไม่แจ้ง เราจะสอนเขาไป เราจะพาเขาเดินไป แต่ปลายทางเรายังมองไม่เห็นนะ ต้นทางเราเข้าถูก ปากซอยเราพาเข้าได้เลย แต่ปลายซอยที่จะเข้าบ้านอยู่ที่ไหน ยังไม่เห็น กำลังยังไม่พอ ถึงวางนะ วางหมู่คณะหมดเห็นใหม่ ขึ้นไปเชียงใหม่ แล้วไป สำเร็จที่นั่น แล้วกลับมาพอหรือไม่พอ ใครมีปัญหาอะไรว่ามา ใครมีปัญหาถามมาเลย

สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา ธรรมมันเกิดที่นี่ ธรรมมันเกิดที่นี่ เราทำกันเพื่อองค์กรศาสนา นะ ถ้าเป็นองค์กร เป็นการจัดตั้งโลกทั้งนั้นเลย แต่เราทำกันเพื่อเรา เพื่อพวกเรา ศาสน ทายาท เป็นศาสนทายาทนะ ไม่ใช่ธรรมทายาท ศาสนทายาทคือภิกษุเรานี้ ศาสนะเป็น ศากยบุตร เป็นศาสนทายาทก่อน แต่เรามีความจงใจ มีความตั้งใจ เราจะป็นธรรมทายาท

ถ้าเราเป็นธรรมทายาทนะ เราเห็นธรรม เรารู้ธรรมขึ้นมาจะ เราจะเชิดชูเห็นใหม่ เวลาเรากราบถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันกราบจากใจนะ การเกิดของเรา การ เกิดของพ่อแม่ บุญคุณของพ่อแม่ พ่อแม่ที่สูงส่ง ทุกคนคิดถึงพ่อคิดถึงแม่ รู้เลยว่าพ่อแม่ เราคือใคร เราเกิดมาจากใคร เราจะคิดถึงคุณของพ่อแม่เรา

แต่ถ้าเราเกิดในธรรมนะ โอ้โฮ...กราบไปแล้วนะ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็น ตถาคต” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลากราบเห็นใหม่ พระอานนทเถาณะ องค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้า เป็นเจ้าของธรรมะ รื้อค้นธรรมะขึ้นมา เห็นธรรมขึ้นมาเอง แล้วกราบธรรม พระอานนท์ถามว่า “พระพุทธเจ้ากราบอะไร” “กราบธรรมๆ” ธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้นี้แหละ กราบธรรมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยิ่งกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

แล้วเราเป็นสากยบุตร เป็นศาสนทายาท เรากำลังเป็นศาสนทายาทกันอยู่ เรายังพยายามดิ้นรนขวานขวายอยู่ เราพยายามจะหาช่องหายใจอยู่ เราต้องรักษาหัวใจของเราให้ได้ อยู่เห็นใหม่ ถ้าเรารักษาช่องของเรา เราหายใจของเราขึ้นมา

สิ่งใดมันเป็นบาทเป็นฐาน ธรรมและวินัย วินัยเป็นบาทเป็นฐาน ในอุโบสถศีล เรามาลงอุโบสถกันเพื่อสมานกัน สิ่งที่สมานกัน ครูบาอาจารย์สมัยหลวงปู่่มั่นนะ รักกันมาก ในหมู่สงฆ์จะรู้จักกันหมด แล้วผู้ใดทุกข์ยากเจ็บไข้ได้ป่วยจะดูแลอาศัยกัน

ผู้ใดจิตเสื่อมนะ หลวงปู่ฝั้นบอกว่า พระทางนครพนมจิตเสื่อม แล้วไปส่งออก หลวงปู่มนให้หลวงปู่ฝั้นไปแก่นะ ไปแก้แม่ชี แม่ชีอ้างตัวว่าสำเร็จ แล้วก็เทศนาว่าการ พระเชือก้นไปเห็นใหม่

ในหมู่ในคณะจะช่วยเหลือกัน จะเจือจางกัน ศาสนทายาท เราเป็นศาสนทายาท เราเป็นสังฆะ เราเป็นสงฆ์ เราถึงพยายามจะวางรูปแบบอย่างนี้ให้ ถ้าไม่ไกลกันเกินไป นักให้ลงอุโบสถร่วมกัน ให้มาปรับสารทุกข์สุขดิบต่อกัน

สิ่งใดเจ็บไข้ได้ป่วย จิตใจถ้ามันออกจากหมู่คณะไป มันไม่ยอมเข้าหมู่คณะเห็นใหม่ คนเรามีความคิดแตกแยก มันไม่ยอมเข้าสังคม ถ้าคนเรามีความคิดเหมือนกัน สมานสามัคคีเหมือนกัน ความเห็นเหมือนกัน มาถึงมาปรับทุกข์ปรับยากัน มันเป็นที่พึ่งอาศัยกัน ความสมานสามัคคีแม้แต่ไม่มีธรรมนี้แหละ

แต่สมานสามัคคีกัน เรามีพรรคมีพวก เรามีเพื่อนฝูง เรามีสิ่งที่อบอุ่นใจ กับเราอยู่ของเราเอกเทศ มันจะมีความอบอุ่นใจใหม่ ศาสนาจะมั่นคงใหม่ ในธรรมทายาทถ้าเป็นธรรมขึ้นมาเห็นใหม่

ในวันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ เป็นเอหิภิกขุด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้โดยเอหิภิกขุ บวชโดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย

แล้วเป็นธรรมชาติด้วย เพราะเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดด้วย ยังจาตุรงคสันนิบาตเห็นใหม่ มาจาก ๔ ทิศ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยไม่ได้นัดหมายกันเลย

ทำไมคิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ ทำไมไม่อยู่เอกเทศ พระอรหันต์ด้วย! ทำไมไม่อยู่เอกเทศล่ะ แล้วเราเป็นอะไรกัน กิเลสเต็มหัวใจ แล้วเรามาเพื่อสมานสามัคคีกัน มาเพื่อความสมานฉันท์ในศาสนา นี่สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำหรือ มันควรกระทำ มันควรกระทำให้เป็นแบบอย่าง ให้เป็นสิ่งที่ว่าเห็นใหม่ ในองค์กรอื่นเขายังรักใคร่สามัคคีกัน ในหมู่คณะ ในผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่ชำระกิเลสด้วยกัน ทำไมมันไม่ไปลงอุโบสถร่วมกัน ทำไมไม่ทำเพื่อเราขึ้นมาเห็นใหม่ วางไว้เป็นหลักการอย่างนี้

ถ้ามันทุกข์มันยาก มันก็ทุกข์ยากทั้งนั้นล่ะ แต่การกระทำอย่างนี้ทำเพื่อใคร ก็ทำเพื่อเราก่อนหนึ่ง เพราะอะไร เพื่อให้หัวใจมันเปิดกว้าง ให้หัวใจมันยอมรับรู้สิ่งต่างๆ อย่างไ้ผิดถูกมันเหมือนโคเหมือนควายเลย มันไม่ไปก็จูงมันไป มันไม่ไปก็เชือกสนตะพายมัน จูงมันไป

นี่ก็เหมือนกัน จิตมันขัดแย้ง มันโต้ตอบ แย้งมันไม่ยอมรับ แต่ทำไป..ทำไปนะ.. ครูปาอาจารย์ท่านพูดบ่อย “ถ้าต่อไปถึงบั้นปลายของชีวิตนะ ใครทำไปแล้วจะเห็นประโยชน์ของมัน แล้วจะเห็นคุณของการกระทำสิ่งนี้” แต่คุณกระทำสิ่งนี้มันจะเห็นก็ต่อเมื่อ.. นักการเมืองเห็นใหม่ มันเห็นแต่คะแนนเสียงของเขา แต่รัฐบุรุษนะเขาเห็นอนาคตของชาติ รัฐบุรุษเห็นอนาคตของชาติ ขณะยังมีชีวิตอยู่ผลยังไม่ออกหรือ หายไปแล้วเขาถึงทำอนุสาวรีย์ไว้ให้นะ นี่รัฐบุรุษ

แต่ของเราตอนนี้ ถ้าทำอยู่นี้มันยังไม่เห็นผลหรือ แต่ถ้าเราทำของเราไป สิ่งนี้จะ เป็นประโยชน์ไม่เป็นประโยชน์ กาลเวลาจะพิสูจน์กันนะ สิ่งนี้พิสูจน์มาเพื่อใคร ก็เพื่อเรานี้แหละ เพราะส่วนหนึ่งเราเป็นสมาชิกในองค์กรหนึ่ง เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น แล้วสังคมนี้มันจะวางไว้ แล้วต่อไปเขาจะเอาสังคมนี้เป็นแบบอย่าง เป็นที่อ้างอิงว่าทำอย่างนี้แล้วมันจะได้ประโยชน์อย่างนั้นๆ แต่ตอนที่มันทำอย่างนี้ มันทุกข์ร้อนอย่างนี้ มันขัดข้อง มันเป็นไปไม่ได้ มันเดือดร้อน มันวุ่นวาย ตอนกระทำอยู่เป็นอย่างนี้ไง

ในปัจจุบันใครๆ ก็อยากเห็นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นมีชื่อเสียงมาก เกียรติศักดิ์ เกียรติคุณมหาศาลเลย แต่สมัยหลวงปู่มั่น ใครไปอยู่กับหลวงปู่กั้วหลวงปู่มั่นมากเลย

หลวงปู่่มั่นคึกมาก หลวงปู่่มั่นเฝ้าอย่างเดียว หลวงปู่่มั่นจื่ออย่างเดียว แต่ถึงเวลาผ่านไป เห็นคุณประโยชน์ใหม่ คุณประโยชน์สร้างหลักฐานของศาสนาได้ จนการประพฤติปฏิบัติกลับมาเชิดชูศาสนาอีกหนหนึ่ง ปฏิบัติจริงเห็นจริง จนสร้างธรรมทายาทขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เสาไปเป็นพระธาตุ ครูบาอาจารย์ที่องค์หลวงปู่่มั่นสร้างไว้เป็นพระอรหันต์หมดเลย แล้วพระอรหันต์กับพระอรหันต์คุยกันมันจะขัดแย้งกันไปไหน พระอรหันต์ขัดแย้งกันไม่ได้หรอก! เพราะมันเป็นสัจจะความจริง

อริยสัจอันเดียวกัน แต่นิสัยความเห็นต่างๆ กัน นิสัยความเห็นมันเรื่องปลีกย่อย มันเรื่องภายนอกใจ เหมือนรสอาหารนี้ ใครชอบอาหารต่างๆ กันไม่เห็นเป็นอะไรเลย แต่กินอาหารแล้วอึดเหมือนกัน สิ่งนี้มันจะไปขัดแย้งกันยังไง ว่าอาหารกิน ต้องกินอาหารเห็นใหม่

หลวงปู่่มั่น ที่วัดหนองฝือ เวลาหลวงปู่ตื่นไปเยี่ยมหลวงปู่่มั่น เวลาแจกอาหารอยู่ หลวงปู่ตื่นฉันทันเลย หลวงปู่่มั่นถาม

“ตื่น ฉันทันอาหารทำไม ยังแจกอาหารอยู่ ฉันทันทำไม”

“อ้าว ก็ผมหิว”

นี่พระอรหันต์กับพระอรหันต์เห็นใหม่ หลวงปู่่มั่นเป็นพระอรหันต์นะ ถือเป็นแบบอย่าง ถือเป็นกติกามาก แต่หลวงปู่ตื่นก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่เวลาแจกอาหารอยู่ฉันทันเลย แล้วขัดแย้งกันใหม่ละ หลวงปู่่มั่นเวลาท่านเทศน์นะ “ใครอย่าเอาแบบหลวงปู่ตื่นนะ หลวงปู่ตื่นนิสัยเป็นอย่างนี้” เห็นไหม

หลวงปู่่มั่นท่านไม่ได้ตื่นนะ ท่านเพียงแต่ว่าไม่ให้เอาแบบอย่าง เวลาครูบาอาจารย์เรา หลวงตาท่านพยายามจะไปหาพระที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ให้อยู่จำพรรษา อย่าไปตามแต่ความพอใจ

บอกก็ได้ หลวงปู่ชอบ เพราะหลวงปู่ชอบท่านจำพรรษาเป็นที่ หลวงปู่ชอบบอกว่า “อ้าว ก็เราไม่ได้บวชมาเอาพรรษานี้หว่า” นี้ผู้มีธรรมเห็นใหม่ แต่บอก ไซ้ ครูบา

อาจารย์นะเป็น ถ้าเป็นกรรมทายาทแล้วมันไม่มีอาบัติหрок แต่มันจะเป็นตัวอย่างให้ไอ้จี้กลากมันจะเอาอย่าง ไอ้พวกจี้กลากมันจะเอาอย่าง

แต่ตัวครูบาอาจารย์ไม่เป็น ไม่เป็น ไซ้ พระอรหันต์ไม่ขัดแย้งกันเลย ไอ้พวกจี้กลากมันเห็นอย่างนั้น “หลวงปู่คือทำอย่างนั้นได้ ทำอย่างนี้ได้”

เวลาหลวงปู่ตื้อนั่ง ๗ วัน ๗ คืน มันไม่เอาตามละ เวลานั่งสมาธิ ๗ วัน ๗ คืน มีงเอาจังสิ แต่เวลาถ้าถูกกิเลสมันเอา แต่เวลาท่านทำความเพียรไม่เคยเอามาอ้างอิงเลยว่า ท่านทำอย่างนี้เพราะเหตุใด? ก็ท่านเอาตัวรอดของท่านได้แล้ว แล้วเราเอาตัวรอดได้หรือยัง? เอาตัวเองไม่รอด แล้วสิ่งต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือเครื่องมือ จะลงเรือมันก็ต้องมีพายสิ จะลงเรือมันก็ต้องมีเรือมีพาย พายเรือ ไป ไอนี่นั่งกระดิกตีนเลย จะให้ถึงฝั่ง ให้ถึงฝั่ง อีกก็ชาติมันจะถึงฝั่งละ

ถึงเก็บหอมรอมริบ ทุกข์ก็ทนเอา แล้วจะเห็นประโยชน์ไปข้างหน้านะ ในการประพฤติปฏิบัติ อุโบสถศีล ถึงบอกว่า การลงอุโบสถอยากจะทำให้องค์กรรมมันเข้มแข็ง ให้ความเป็นไปของหมู่คณะมันเป็นหลักขึ้นมา ให้เป็นหลักขึ้นมา

สิ่งที่เป็นหลักขึ้นมาเห็นไหม จริงอยู่ มันสิ้นเปลืองเห็นไหม ถ้าอยู่วัดทำที่วัดมันต้องสิ้นเปลือง เสียค่าน้ำมัน เสียอะไร? มันสิ้นเปลืองไหม ทำไมต้องเดือดร้อนขึ้นมาอย่างนั้น นี่ถ้าคิดแบบโลกๆ ใจ

แต่คิดถึงค่าน้ำใจสิ คิดถึงความเป็นไป เป็นประโยชน์ เป็นคติ เป็นแบบอย่างที่จะให้พระให้เณรเขาเห็นว่า สิ่งที่เป็นแบบอย่างเป็นคติ คุณค่ามันมากกว่าสิ่งที่เราเสียไปอีกมหาศาลเลย ให้มองต่างมุม ให้มีมุมมองอีกมุมมองหนึ่ง อย่ามุมมองแต่เรื่องเศรษฐกิจ มุมมองแต่ว่า “ฉันไม่อยากจะขยับ ฉันมีความเดือดร้อน ฉันมีความทุกข์” นี่มันกิเลสทั้งนั้นนะ

ความทุกข์ส่วนความทุกข์สิ ถ้าความทุกข์ขึ้นมาก็อย่ากินสิ ไม่ต้องกินเลย อยู่อย่างนี้ นั่งอย่างนี้จนตายไปเลย สบายด้วยไม่ต้องไปหากิน ทำไมต้องกินล่ะ? นี่ก็เหมือนกัน มันมีการกระทำ มันมีความเป็นไปเห็นไหม ยังต้องหายใจอยู่ ยังต้องการออกซิเจนอยู่

นี่ก็เหมือนกัน มีการหมุนเวียนเพื่อสังฆะ เพื่อหมู่สงฆ์ เพื่อความเป็นไป พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ทำไว้ให้คุณเป็นตัวอย่าง แล้วทำไว้ถ้าจะมีความขัดแย้งในหัวใจ จะมี
สิ่งใดที่มันโต้แย้งนะ ให้กาลเวลาพิสูจน์กัน “ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน”
แล้วดูสิ่งที่พิสูจน์สิ่งที่ทำอยู่นี้ว่า มันจะเป็นผลดีหรือผลเลวกับอนาคตของศาสนา เอวัง